

COVID-19 KASALLIGI BILAN OG'RIGAN BEMORLARDA BUYRAK ZARALANISHLARINI O'RGANISH.

Xaytboyev J.A.

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi Urgench filiali

Xorazm, Urgench

Tadqiqot maqsadi. Covid-19 infeksiyasi bilan zararlangan bemorlarda siydik ayirish sistemasida kuzatiladigan klinik va laborator-instrumental o'zgarishlarni va asoratlarni o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari. Xorazm viloyati Urgench shaxrida joylashgan "COVID-19 kasalligini saralash va taqsimlash markazi"da koronavirus infeksiyasi bilan davolanayotgan bemorlarda "buyraklar zararlanishi" bilan bog'liq vaziyatlarni o'rganish asos qilib olindi. Markazda PZR (polimer zanjir reaksiya) usulida SARS-CoV-2 infeksiyasi tasdiqlangan bemorlarda tekshiruv ishlari olib borildi. "U-07.2 Covid-19. O'rta o'g'ir kechishi" bilan kasallangan 68ta bemorlar tanlab olindi va maxsus so'rovnoma o'tqazildi. So'rovnomaga asosan 44ta bemorda oxirgi 6 oy ichida buyrak kasalligi klinik belgilari kuzatilmaganligi, 19ta bemorda esa kuzatilganligi va 5ta bemorda ayni kunlarda kuzatilayotganligi aniqlandi. Ilmiy tekshiruvimizga bemorning shifoxonaga kelgan kunidagi va kasallikning 10-kunidagi sub'ektiv va ob'ektiv belgilari, dinamikadagi laborator tekshiruvlari asos qilib olindi.

Tadqiqot natijalari. Kasallikning boshlang'ich kunlarida ko'rsatkichlari quyidagicha edi: UQT: ley $5,7 \pm 0,3 \cdot 10^9$ ta/ml, ECHT $12,2 \pm 1,1$ mm/soat, UST: ley $3,8 \pm 0,4$ ta/1, oqsil $0,4 \pm 0,1$ g/l Nechiporenko: ley 3530 ± 214 ta/ml, erit 915 ± 83 ta/ml, ssil $13,4 \pm 1,2$ ta/ml. Qon biokimyosi: umumiy oqsil $64,9 \pm 2,8$ g/l, mochevina $8,8 \pm 0,9$ mmol/l, kreatinin $91,4 \pm 12,1$ mkmol/l. Siydik bakteriologik ekmasida patologik mikroorganizmlar aniqlanmadi.

Kasallikning 10-kuniga kelib ko'rsatkichlari quyidagicha bo'ldi: Bemorlarning 51tasida buyrak zararlanishi bilan bog'liq o'zgarishlar kuzatildi. UQT: ley $12,8 \pm 1,7 \cdot 10^9$ ta/ml, ECHT $25,6 \pm 2,3$ mm/soat, UST: ley $17,9 \pm 0,9$ ta/1, oqsil $1,7 \pm 0,3$ g/l. Nechiporenko: ley 13510 ± 623 ta/ml, erit 3510 ± 243 ta/ml, ssil $31,4 \pm 1,2$ ta/ml. Qon biokimyosi: umumiy oqsil $59,5 \pm 1,6$ g/l, mochevina $14,7 \pm 1,4$ mmol/l, kreatinin $278,3 \pm 25,9$ mkmol/l. Siydik bakteriologik ekmasida 38ta bemorda patologik mikroorganizmlar aniqlandi: Escherichia coli-36,8%, Enterobacter spp-28,9%, Proteus vulgaris-13,1%, Staphylococcus hemaliticus-10,5%, Staphylococcus epidermidis-7,9%, Staphylococcus fecalis-2,6%, Pseudomonas aeruginosa-2,6%.

Xulosa. Covid-19 kasalligi bilan og'rigan bemorlarning 75%da buyrak zararlanishi kuzatildi. Bemorlarning 55,8% da surunkali pielonefrit kasalligi, 19,1% da buyrak etishmovchilik asorati kuzatildi. Kasallikning 7-9 kunlarida sub'ektiv va ob'ektiv belgilari paydo bo'ldi. Leykotsituriya, bakteriuriya ishonchli oshganligi va tranzitor buyrak etishmovchiligi paydo bo'lganligi kuzatildi. Shuni inobatga olib bemorlarga uroseptiklar va buyrakda qon aylanishini yaxshilovchi dori vositarni berish ham tavsiya qilinadi.